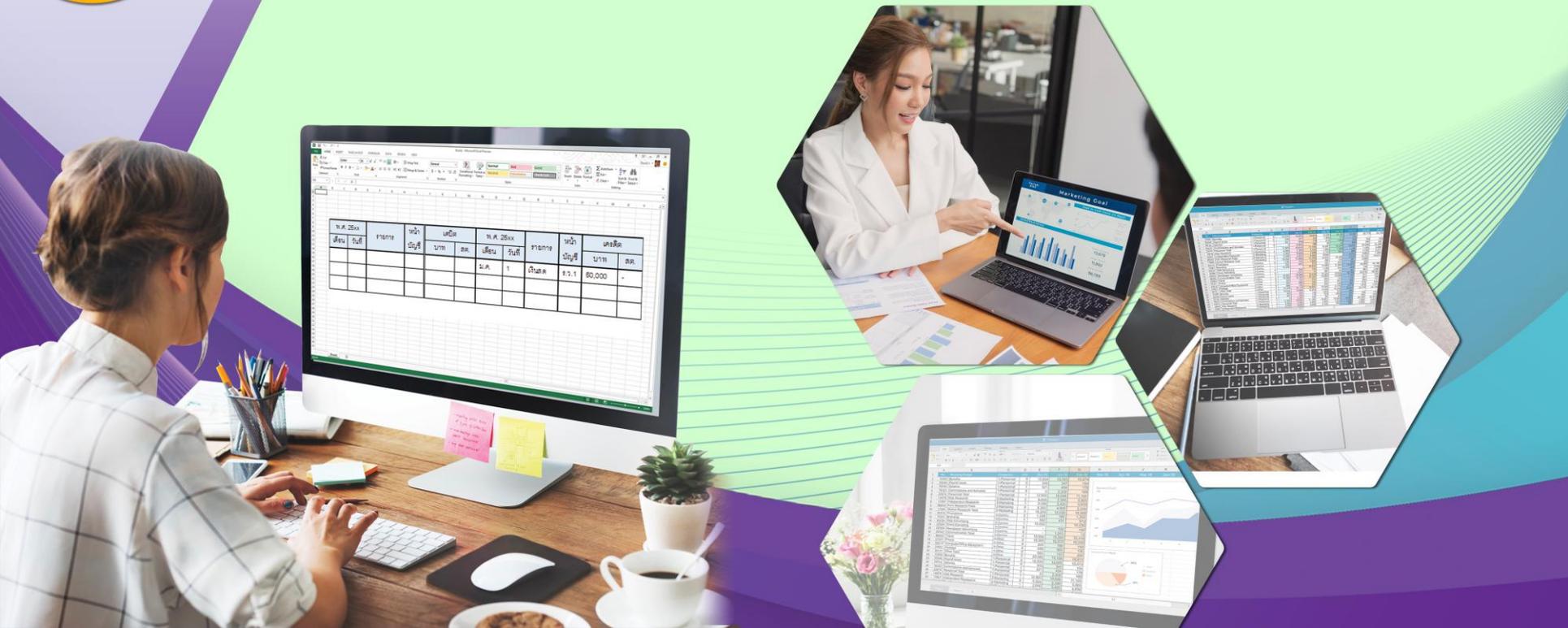

บทเรียนที่

6

การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท

หัวข้อเรื่อง (Topics)

6.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบัญชีแยกประเภท

6.2 หลักการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป

6.3 การผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปสมุดบัญชีแยกประเภทด้วยโปรแกรมตารางงาน

6.4 การผ่านรายการจากสมุดรายวันเฉพาะไปสมุดบัญชีแยกประเภทด้วยโปรแกรมตารางงาน

เนื้อหาสาระ (Content)

บัญชีแยกประเภท (Ledger account) เป็นสมุดบัญชีชั้นปลาย ซึ่งใช้ในการบันทึกรายการต่อจากสมุดรายวันขั้นต้น จะช่วยในการจัดประเภทบัญชีให้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการสรุปผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการในงวดบัญชีหนึ่ง ๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ บัญชีแยกประเภททั่วไป และบัญชีแยกประเภทย่อย และในยุคปัจจุบันงานด้านการบัญชีได้ปรับเปลี่ยนจากระบบบัญชีมือมาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้มีการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหรือโปรแกรมตารางงาน (Microsoft Excel) เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน แต่ในการประยุกต์ใช้งานดังกล่าว ผู้ใช้งานควรมีความรู้เกี่ยวกับบัญชีแยกประเภทและหลักการใช้โปรแกรมตารางงานในการผ่านรายการจากสมุดรายวันขั้นต้นไปยังบัญชีแยกประเภท

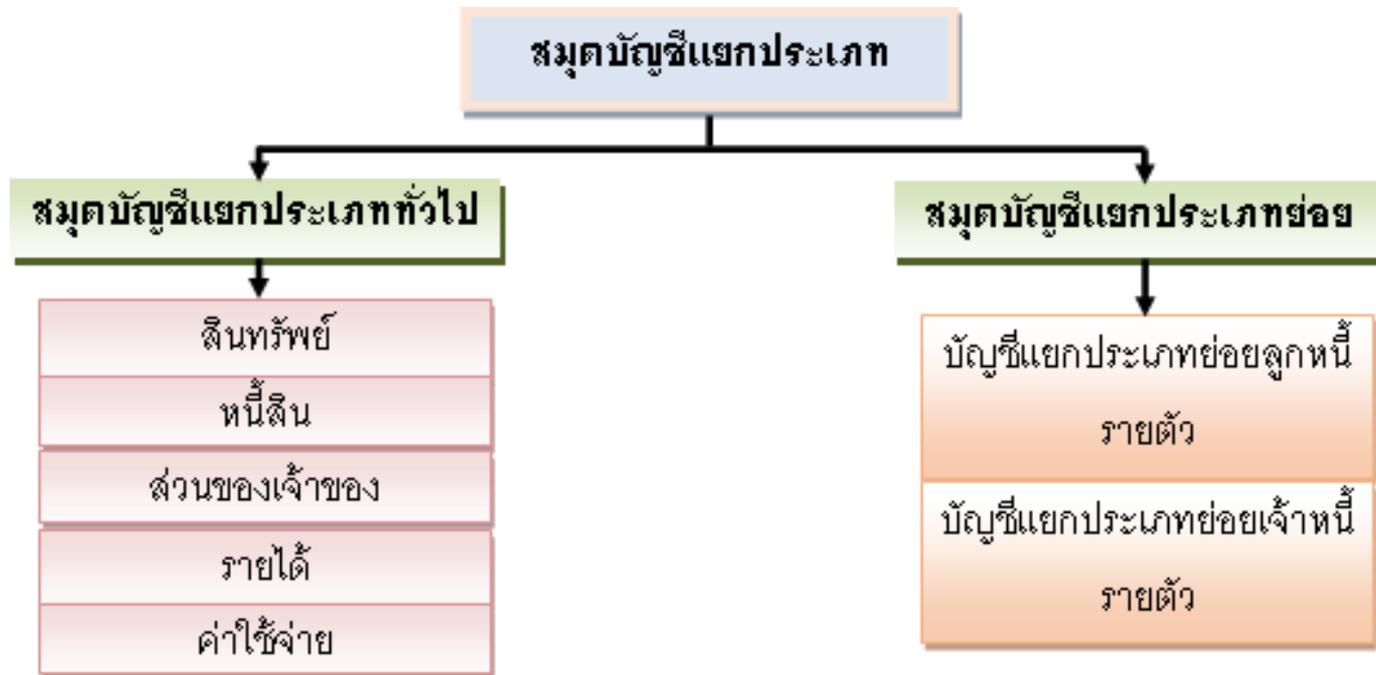

6.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบัญชีแยกประเภท

บัญชีแยกประเภท (Ledger account) หมายถึง สมุดที่ใช้รวบรวมรายการค้าไว้เป็นหมวดหมู่หรือประเภท โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป (General Ledger) เป็นสมุดบัญชีแยกประเภทเล่มหลัก ที่กิจการต้องจัดทำ ใช้บันทึกบัญชีแยกประเภทของทุกหมวดบัญชี ซึ่งจัดประเภทบัญชีต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่ แยกเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย เพื่อให้ทราบยอดคงเหลือของบัญชีต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการต่อไป

2. สมุดบัญชีแยกประเภทย่อย (Subsidiary Ledger) เป็นสมุดบัญชีที่ใช้บันทึกรายการ ต่อจากสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป เพื่อช่วยให้ทราบข้อมูลละเอียดมากขึ้น เช่น สมุดบัญชีแยกประเภทลูกหนี้รายตัว สมุดบัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้รายตัว เป็นต้น

รูปที่ 6.1 แสดงประเภทของสมุดบัญชีแยกประเภท

6.2 หลักการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป

เมื่อกิจการได้ทำการบันทึกรายการในสมุดรายวันขั้นต้นเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนถัดไป ในการจัดทำบัญชีตามวงจรการบัญชีคือการผ่านรายการจากสมุดบันทึกรายวันขั้นต้นไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป เรียกว่า การผ่านรายการ (Posting)

การผ่านรายการ (Posting) หมายถึง การนำบัญชีที่ได้บันทึกไว้ในสมุดรายวัน
ขั้นต้น มาบันทึกในบัญชีแยกประเภททั่วไปที่เกี่ยวข้องตามลักษณะรายการค่าที่บันทึกไว้
โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เปิดบัญชีแยกประเภทเรียงลำดับตามผังบัญชี (Chart of Account)
ของกิจการ

ขั้นตอนที่ 2 ผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป โดย
เรียงตามลำดับวันที่ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ช่อง วัน เดือน ปี ให้เขียนวันเดือนปีที่บันทึกไว้ในสมุดรายวันทั่วไป
2. ช่องรายการ แบ่งออกเป็น 3 กรณี

กรณีที่ 1 กรณีเปิดบัญชีกิจการใหม่ นำสินทรัพย์และหนี้สินหลาย
รายการมาลงทุนในช่องรายการให้ใส่ “สมุดรายวันทั่วไป” หากนำเงินสดมาลงทุนเพียง
อย่างเดียว ในช่องรายการให้ใส่ชื่อบัญชีตรงกันข้าม

กรณีที่ 2 รายการเปิดบัญชีเริ่มรอบระยะเวลาบัญชีใหม่ เป็นการนำยอดคงเหลือของบัญชีในวันสิ้นงวดบัญชีมาเปิดบัญชีในงวดบัญชีใหม่ ในช่องรายการให้ใส่ “ยอดยกมา”

กรณีที่ 3 รายการค้าปกติ ในช่องรายการให้ใส่ชื่อบัญชีตรงกันข้าม คือช่องรายการทางด้านซ้ายมือ ให้ใช้ชื่อบัญชีอ้างอิงมาทางด้านเครดิตในสมุดรายวันทั่วไป สำหรับช่องรายการทางด้านขวามือ ให้ใช้ชื่อบัญชีอ้างอิงมาทางด้านเดบิตในสมุดรายวันทั่วไป

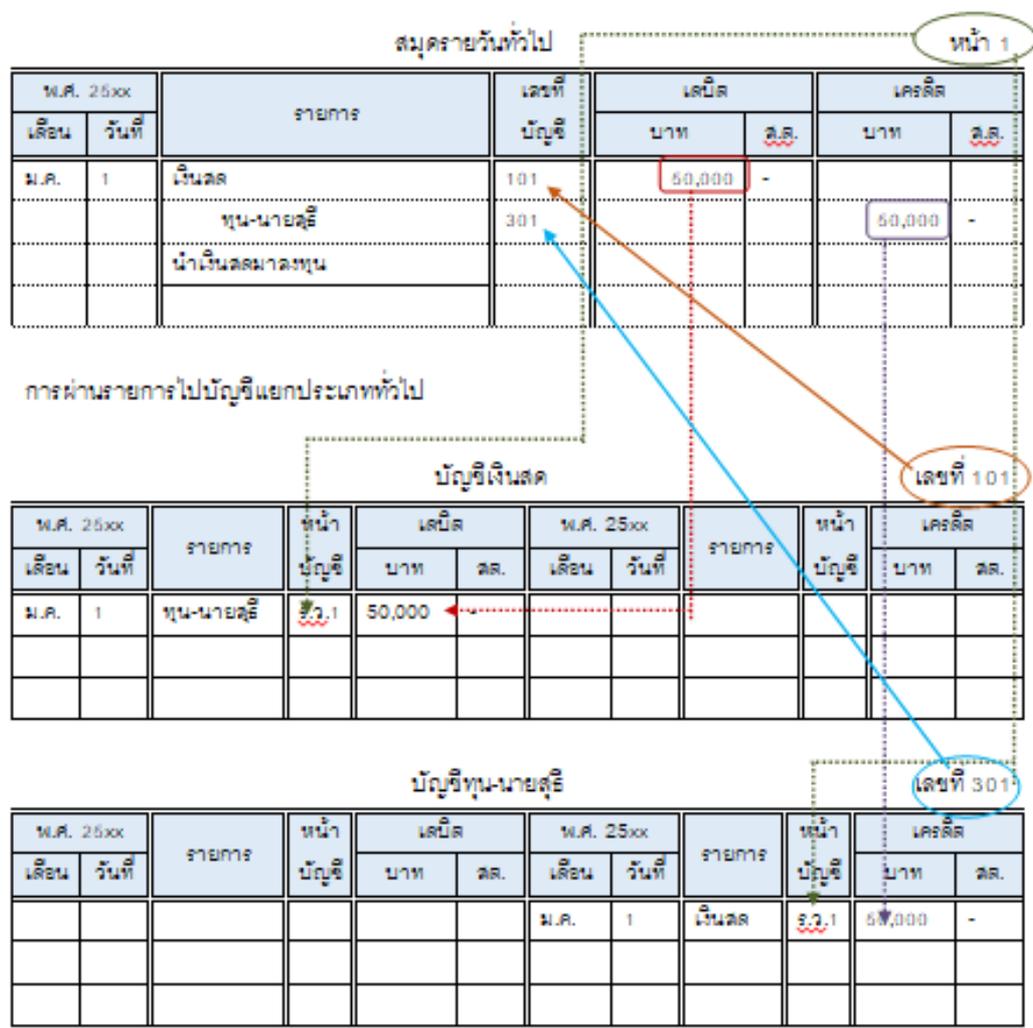
3. ช่องหน้าบัญชี กรณีเป็นยอดยกมา ช่องหน้าบัญชีให้ใส่เครื่องหมาย ✓ กรณีเป็นรายการปกติ ให้ใส่ตัวอักษรย่อ “ร.ว.” ลงในช่องหน้าบัญชี เรียงตามลำดับหน้าบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป

4. ช่องจำนวนเงินทางด้านซ้ายมือให้นำจำนวนเงินช่องเดบิตจากสมุดรายวันทั่วไปมาบันทึก สำหรับช่องจำนวนเงินทางด้านขวามือให้นำจำนวนเงินทางด้านเครดิตจากสมุดรายวันทั่วไปมาบันทึก

การอ้างอิงรายการ (Posting Reference) การผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท จะต้องมีการอ้างอิงที่มาของรายการ ทั้งในสมุดรายวันทั่วไปและสมุดบัญชีแยกประเภท โดยการอ้างอิงที่มาของรายการในสมุดรายวันทั่วไปจะมีการอ้างอิงในช่องเลขที่บัญชีด้วยการใส่เลขที่ บัญชีแยกประเภทในช่องเลขที่บัญชีในสมุดรายวันทั่วไป ส่วนในสมุดบัญชีแยกประเภทจะมีการอ้างอิงในช่องหน้าบัญชีด้วยการใส่เลขหน้าสมุดรายวันทั่วไป เพื่ออ้างอิงว่ารายการดังกล่าวมาจากสมุดรายวันหน้าใด

ตัวอย่างการผ่านรายการ

การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป มีดังนี้

6.3 การผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปสมุดบัญชีแยกประเภทด้วยโปรแกรมตารางงาน

เมื่อได้ศึกษาหลักการผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไปแล้ว ลำดับถัดไปคือการศึกษากิจกรรมการประยุกต์ใช้โปรแกรมตารางงานเพื่อการผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบฟอร์มบัญชีแยกประเภททั่วไป ตามตามผังบัญชี (Chart of Account) ของกิจการ

ขั้นตอนที่ 2 ตั้งค่าสูตรและฟังก์ชันสำหรับช่องเซลล์ต่าง ๆ ในแบบฟอร์มบัญชีแยกประเภททั่วไป ดังนี้

1. ช่องชื่อบัญชี เลือกเซลล์ที่จะบันทึกชื่อบัญชี เลือกเมนูข้อมูล เลือกคำสั่งการตรวจสอบความถูกต้อง ตั้งค่าประเภทข้อมูลเป็นรายการ (List) เลือกแหล่งที่มาของข้อมูล (Source) โดยเลือกชื่อบัญชีในผังบัญชีทั้งหมด ดังรูปที่ 6.2 แล้วจะปรากฏชื่อบัญชีในผังบัญชีให้เลือกใช้ดังรูปที่ 6.3

F15												
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
13												
14												
15					บัญชี	เงิน					เลขที่	101
16	พ.ศ.....	รายการ		หน้า	เดบิต	พ.ศ.....	รายการ		หน้า	เครดิต		
17	เดือน	วันที่		บัญชี	บาท	อน	วันที่		บัญชี	บาท	สต.	
18											-	
19											-	
20						-						
21												

รูปที่ 6.3 แสดงขั้นตอนการเลือกบันทึกชื่อบัญชีแยกประเภททั่วไป

2. ช่องเลขที่บัญชี ใช้ฟังก์ชัน IF และ VLOOKUP เพื่อค้นหาเลขที่บัญชีจากผังบัญชีมาใส่ในช่องเลขที่บัญชี โดยมีรูปแบบคำสั่งดังรูปที่ 6.4

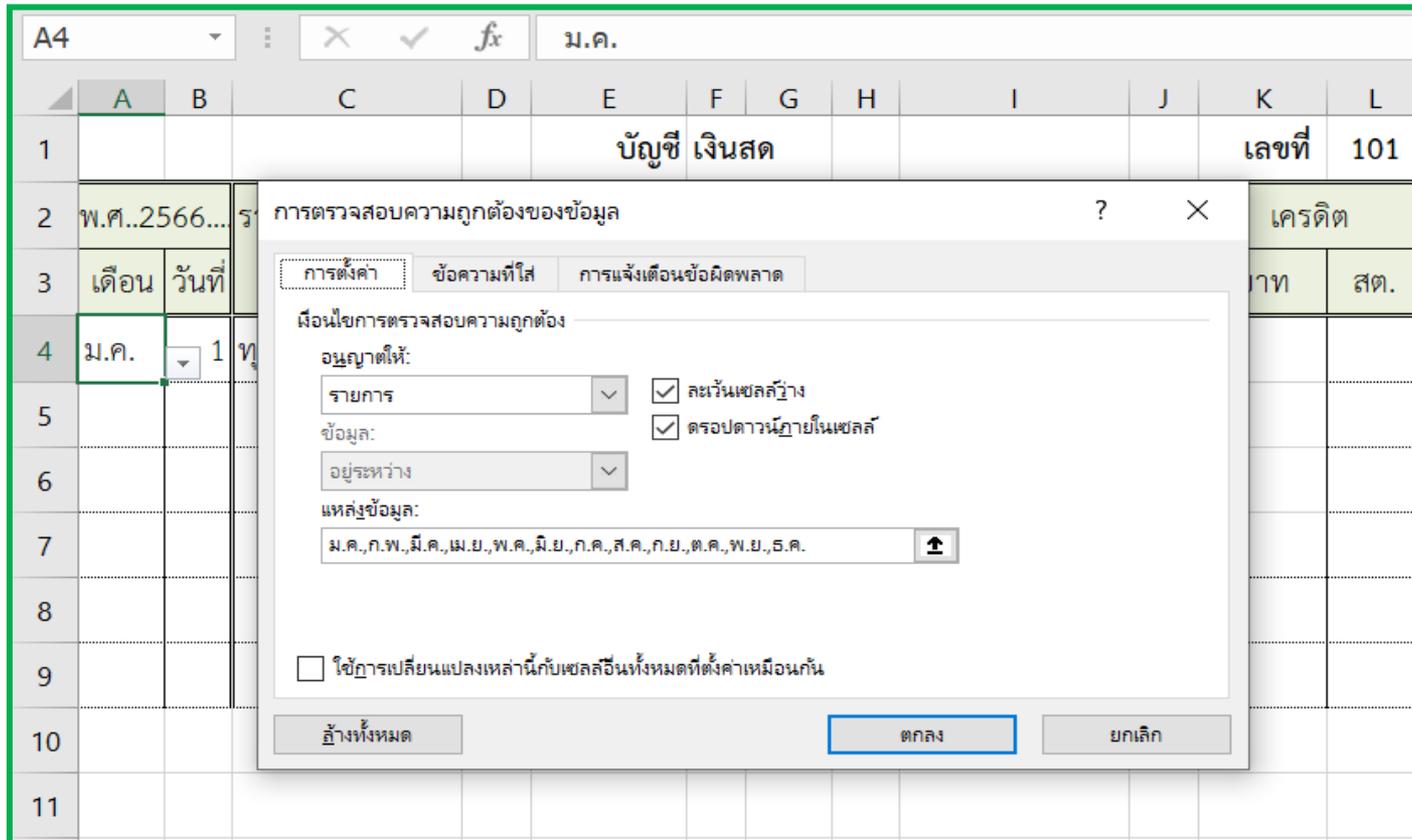
L1		=IF(F1<>"",VLOOKUP(F1,ผังบัญชี!A3:เลขที่บัญชี,2,FALSE))											
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	
1			บัญชี เงินสด									เลขที่	101
2	พ.ศ.2566	รายการ		หน้า	เดบิต		พ.ศ.2566	รายการ		หน้า	เครดิต		
3	เดือน	วันที่		บัญชี	บาท	สต.	เดือน	วันที่		บัญชี	บาท	สต.	
4													
5													
6													

รูปที่ 6.4 แสดงขั้นตอนการตั้งค่าสูตรและฟังก์ชันช่องเลขที่บัญชี

คำอธิบาย

การประยุกต์ใช้ฟังก์ชัน IF และ VLOOKUP ในที่นี้ Logical test คือช่องเซลล์ที่ใช้สำหรับบันทึกชื่อบัญชีก็คือเซลล์ F1 แล้วอ้างอิงแผ่นงาน “ผังบัญชี” ในที่นี้อ้างอิงเซลล์ ผังบัญชี!A3 ก็คือ ช่องรายการบัญชีเงินสด ซึ่งเป็นบัญชีแรกของรายการผังบัญชี หลังจากนั้นนำกลุ่มข้อมูล “เลขที่บัญชี” ที่ได้สร้างไว้ตั้งแต่การบันทึกรายการในสมุดรายวันขั้นต้น มาใช้ในคำสั่งโดยการกด F3 แล้วจะปรากฏ ชื่อกลุ่มข้อมูล ให้เลือกกลุ่มข้อมูล “เลขที่บัญชี” มาใช้ในคำสั่ง ก็จะได้รูปแบบคำสั่งคือ =IF(F1<>"",VLOOKUP(F1,ผังบัญชี!A3:เลขที่บัญชี,2,FALSE)) หมายความว่า ถ้าช่องเซลล์ F1 แสดงชื่อบัญชีในผังบัญชี ให้แสดงเลขที่บัญชีที่อยู่ในกลุ่มข้อมูล “เลขที่บัญชี” ในช่องเซลล์ L1 ซึ่งหากเปลี่ยนชื่อบัญชีในช่องเซลล์ F1 เลขที่บัญชีก็จะเปลี่ยนตามที่ผังบัญชีกำหนดไว้

3. ช่องเดือนเลือกเซลล์ที่จะบันทึกชื่อเดือน เลือกเมนูข้อมูล เลือกคำสั่งการตรวจสอบความถูกต้อง ตั้งค่าประเภทข้อมูลเป็นรายการ (List) และป้อนชื่อเดือน 12 เดือน ดังรูปที่ 6.5 แล้วจะปรากฏชื่อเดือนให้เลือกใช้ดังรูปที่ 6.6

รูปที่ 6.5 แสดงขั้นตอนการตั้งค่าสูตรและฟังก์ชันช่องเดือน

A4											
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1				บัญชี เงินสด						เลขที่	101
2	พ.ศ..2566...	รายการ	หน้า	เดบิต		2566		รายการ	หน้า	เครดิต	
3	เดือน	วันที่	บัญชี	บาท	สต.	เดือน	วันที่	บัญชี	บาท	สต.	
4	ม.ค.	1	ทุน	ร.ว.1	-	ม.ค.					
5	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> ม.ค. ก.พ. มี.ค. เม.ย. พ.ค. มิ.ย. ก.ค. ส.ค. </div>										
6											
7											
8											

รูปที่ 6.6 แสดงขั้นตอนการเลือกบันทึกชื่อเดือน

4. ช่องวันที่เลือกเซลล์ที่จะบันทึกวันที่ เลือกเมนูข้อมูล เลือกคำสั่งการตรวจสอบความถูกต้อง ตั้งค่าประเภทข้อมูลเป็นรายการ (List) และป้อนวันที่ 1-31 ดังรูปที่ 6.7 แล้วจะปรากฏวันที่ให้เลือกใช้ดังรูปที่ 6.8

B4

✕ ✓ fx 1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	
1					บัญชี เงินสด							เลขที่	101
2	พ.ศ..2566...	ร										เครดิต	
3	เดือน	วันที่										บาท	สต.
4	ม.ค.	1											
5													
6													
7													
8													
9													
10													

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การตั้งค่า ข้อความที่ใส่ การแจ้งเตือนข้อผิดพลาด

เงื่อนไขการตรวจสอบความถูกต้อง

อนุญาตให้:

รายการ: ลงวันเซลล์ว่าง

ข้อมูล: ต่รอบดาวนั่ภายในเซลล์

อยู่ระหว่าง:

แหล่งข้อมูล:

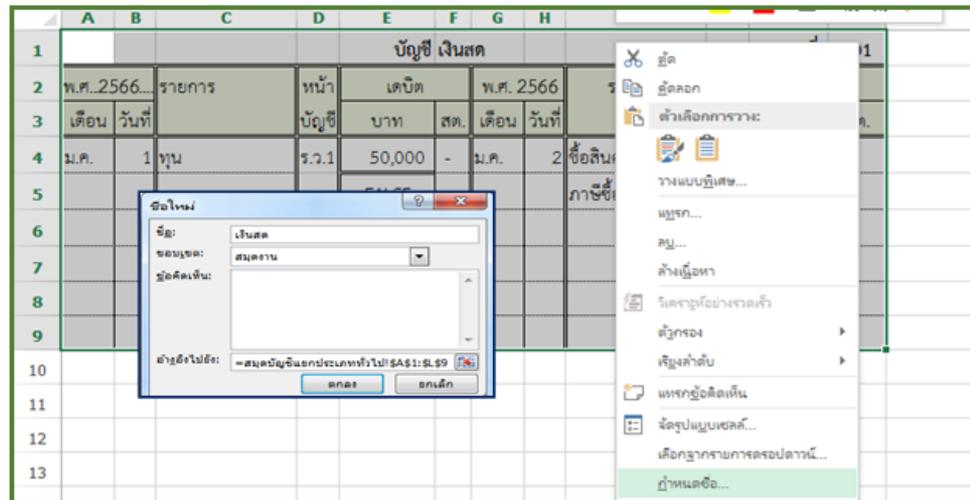
ใช้การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้กับเซลล์อื่นทั้งหมดที่ตั้งค่าเหมือนกัน

รูปที่ 6.7 แสดงขั้นตอนการตั้งค่าสูตรและฟังก์ชันช่องวันที่

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1					บัญชี เงินสด						เลขที่	101
2	พ.ศ..2566...	รายการ		หน้า	เดบิต		2566	รายการ		หน้า	เครดิต	
3	เดือน	วันที่		บัญชี	บาท	สต.	เดือน	วันที่		บัญชี	บาท	สต.
4	ม.ค.	1		ร.ว.1		-	ม.ค.					
5		1										
6		2										
7		3										
8		4										
		5										
		6										
		7										
		8										

รูปที่ 6.8 แสดงขั้นตอนการเลือกบันทึกวันที่

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดชื่อกลุ่มข้อมูลให้กับบัญชีแยกประเภททั่วไปแต่ละบัญชี เมื่อสร้างแบบฟอร์มบัญชีแยกประเภททั่วไปตามขั้นตอนที่ 1 แล้วตั้งค่าสูตรและฟังก์ชันสำหรับช่องเซลล์ต่าง ๆ ในแบบฟอร์มบัญชีแยกประเภททั่วไปตามขั้นตอนที่ 2 ครบทุกบัญชี ตามผังบัญชีแล้วให้กำหนดชื่อกลุ่มข้อมูลให้กับบัญชีแยกประเภททั่วไปแต่ละบัญชี เพื่อความสะดวกในการค้นหา ในการผ่านรายการจากสมุดรายวันขั้นต้นไปบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยคลิกเลือกบัญชีแยกประเภทแต่ละบัญชีแล้วเลือกกำหนดชื่อ ดังรูปที่ 6.9

รูปที่ 6.9 แสดงขั้นตอนการกำหนดชื่อกลุ่มข้อมูลให้กับบัญชีแยกประเภททั่วไป

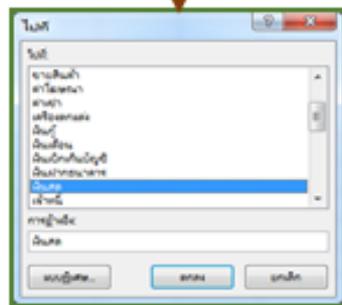
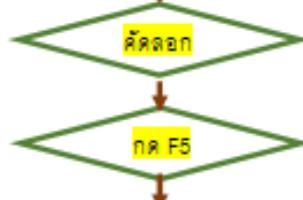
ขั้นตอนที่ 4 ผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป

เมื่อสร้างสูตรให้กับบัญชีแยกประเภททั่วไปครบทุกบัญชี ขั้นตอนต่อไปคือการผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เปิดแผ่นงาน “สมุดรายวันทั่วไป”
2. คัดลอกบัญชีจากสมุดรายวันทั่วไปที่นำไปใช้ในการอ้างอิงในช่องรายการของบัญชีแยกประเภททั่วไป แล้วกด F5
3. เลือกชื่อกลุ่มข้อมูลบัญชีแยกประเภททั่วไปที่ต้องการผ่านรายการ
4. วางบัญชีที่ใช้ในการอ้างอิงในช่องรายการของบัญชีแยกประเภททั่วไป

ตัวอย่างการผ่านรายการบัญชีแยกประเภทเงินสด

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1				สมุดรายวันทั่วไป					หน้า ...1...
2	พ.ศ. 2566			รายการ	เลขที่	เดบิต	เครดิต		
3	เดือน	วันที่			บัญชี	บาท	สต.	บาท	สต.
4	ม.ค.	1	เงินสด		101	50,000	-		
5				ทุน	301			50,000	-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1				วาง	บัญชี เงินสด							เลขที่ 101
2	พ.ศ. 2566		รายการ	หน้า	เดบิต	พ.ศ. 2566		รายการ	หน้า	เครดิต		
3	เดือน	วันที่		บัญชี	บาท	สต.	เดือน	วันที่	บัญชี	บาท	สต.	
4	ม.ค.	1	ทุน	ร.ว.1	50,000	-	ม.ค.					
5												

รูปที่ 6.10 แสดงขั้นตอนการผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

คำอธิบาย

การผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทเดบิตเงินสด ให้คัดลอกบัญชีตรงกันข้าม คือ บัญชีทุน ในสมุดรายวันทั่วไป เพื่อนำไปใช้ในการอ้างอิงในบัญชีแยกประเภททั่วไป เมื่อคัดลอกแล้วให้กด F5 เพื่อเลือกชื่อกลุ่มบัญชีแยกประเภทเงินสด เมื่อบัญชีแยกประเภทเงินสดแสดงขึ้น ให้วางชื่อบัญชี ที่คัดลอกไว้ด้านเดบิตของบัญชีแยกประเภทเงินสด และช่องจำนวนเงิน ให้คัดลอกจำนวนเงินในเซลล์ F4 มาบันทึกในเซลล์ E3 ดังรูปที่ 6.10

6.4 การผ่านรายการจากสมุดรายวันเฉพาะไปสมุดบัญชีแยกประเภทด้วยโปรแกรมตารางงาน

การผ่านรายการจากสมุดรายวันเฉพาะไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป มีรายละเอียดการผ่านรายการดังนี้

สมุดรายวันซื้อ ซึ่งใช้สำหรับการบันทึกรายการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อเท่านั้น ทุก ๆ วันสิ้นเดือนจะรวมยอดจำนวนเงินในสมุดรายวันซื้อ แล้วผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง โดยเดบิตบัญชีซื้อ เดบิตบัญชีภาษีซื้อ และเครดิตบัญชีเจ้าหนี้

สมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด ซึ่งใช้สำหรับบันทึกรายการส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ และจำนวนที่ได้ลด ทุกวันสิ้นเดือนจะรวมยอดจำนวนเงินในสมุดรายวันส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด แล้วผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง โดยเดบิตบัญชีเจ้าหนี้ เครดิตบัญชีส่งคืนสินค้า เครดิตบัญชีภาษีซื้อ

สมุดรายวันขาย ซึ่งใช้สำหรับการบันทึกการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อเท่านั้น ทุก ๆ วันสิ้นเดือน จะรวมยอดจำนวนเงินในสมุดรายวันขาย แล้วผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง โดยเดบิตบัญชีลูกหนี้ เครดิตบัญชีขายสินค้า เครดิตบัญชีภาษีขาย

สมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้ ซึ่งใช้สำหรับการบันทึกการรับคืนสินค้าที่ขายเชื่อและจำนวนที่ลดให้ ทุกวันสิ้นเดือนจะรวมยอดจำนวนเงินในสมุดรายวันรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้ แล้วผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง โดยเดบิตบัญชีรับคืนสินค้า เดบิตบัญชี ภาษีขาย เครดิตบัญชีลูกหนี้

สมุดรายวันรับเงิน ซึ่งใช้สำหรับการบันทึกรายการรับเงินและรายการนำเงินฝากธนาคาร ทุกวันสิ้นเดือนจะรวมยอดและผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง โดยเดบิตบัญชีเงินสด เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร เดบิต บัญชีส่วนลดจ่าย และเครดิตบัญชีลูกหนี้ เครดิตบัญชีขายสินค้า เครดิตบัญชีภาษีขาย ส่วนรายการเครดิตในช่องบัญชีอื่น ๆ ได้ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ณ วันที่เกิดรายการค้ำนั้นขึ้น

สมุดรายวันจ่ายเงิน ใช้สำหรับการบันทึกการจ่ายเงิน ทุกวันสิ้นเดือนจะรวมยอดและผ่านรายการ ไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง โดยเครดิตบัญชีเงินสด เครดิตบัญชีเงินฝากธนาคาร เครดิตบัญชีส่วนลดรับ เดบิตบัญชีเจ้าหนี้ เดบิตบัญชีซื้อสินค้า เดบิตบัญชีภาษีซื้อ ส่วนรายการเดบิตในช่องบัญชีอื่น ๆ ได้ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ณ วันที่เกิดรายการค้ำนั้นขึ้น

6.4.1 การผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันสิ้นเดือน

ณ วันสิ้นเดือนเมื่อรวมยอดในสมุดรายวันเฉพาะแล้วก็จะผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เปิดบัญชีแยกประเภททั่วไปที่จะผ่านรายการ
2. ช่องรายการให้ใช้การอ้างอิงเซลล์ โดยพิมพ์เครื่องหมายเท่ากับ (=) แล้วเลือกชื่อ สมุดรายวันเฉพาะ กด Enter
3. ช่องจำนวนเงินเดบิตและเครดิต ให้ใช้การอ้างอิงเซลล์ โดยพิมพ์เครื่องหมายเท่ากับ (=) ตามด้วยจำนวนเงินของบัญชีที่จะผ่านรายการ ดังรูปที่ 6.11

สมุดรายวันชื่อ										หน้า 1	
พ.ศ.2566		เลขที่		ชื่อเจ้าหนี้การค้า		เดือนใบการคำ		หน้า	เดบิต		เครดิต
เดือน	วันที่	ใบกำกับสินค้า						บัญชี	ซื้อสินค้า	ภาษีซื้อ	เจ้าหนี้
มี.ค.	3	36		ร้านปิ่นทอง		2/10,ท/30			10,000	700	10,700
	9	45		ร้านปัทมสิน		2/10,ท/30			25,000	1,750	26,750
	17	51		ร้านศรีอมร		2/10,ท/45			12,000	840	12,840
รวม									47,000	3,290	50,290

E4 =สมุดรายวันชื่อ!G10

บัญชี ชื่อสินค้า										เลขที่ 501							
พ.ศ.2566		รายการ		หน้า		เดบิต		พ.ศ.		รายการ		หน้า		เครดิต			
เดือน	วันที่			บัญชี		บาท		สต.		เดือน	วันที่	บัญชี		บาท		สต.	
มี.ค.	31	สมุดรายวันชื่อ		ช.1		47,000		-									

=สมุดรายวันชื่อ!A1 =สมุดรายวันชื่อ!G10

รูปที่ 6.11 แสดงขั้นตอนการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันสิ้นเดือน

6.4.2 การผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันที่เกิดรายการค้า

การผ่านรายการจากช่องบัญชีอื่น ๆ ในสมุดรายวันรับเงินและสมุดรายวันจ่ายเงินไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป จะมีการผ่านรายการ ณ วันที่เกิดรายการค้าขึ้น โดยมีขั้นตอนเช่นเดียวกับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันสิ้นเดือน ดังรูปที่ 6.12

Credit

Account

Debit

สมุดรายวันรับเงิน													หน้า...1...	
พ.ศ.2566		เลขที่ใบสำคัญ		รายการ	เดบิต			เครดิต						
เดือน	วันที่	เงินสด	ธนาคาร		ส่วนลดจ่าย	บัญชีลูกหนี้ ✓จำนวนเงิน	ขายสินค้า	ภาษีขาย	บัญชีอื่นๆ					
									เลขที่	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน			
มี.ค.	4	43	ขายสินค้าให้ร้านทวีทรัพย์	16,050				15,000	1,050					
	8	-	นำเงินสดฝากธนาคาร		10,000					C	เงินสด	10,000		
	10	37	ส่งคืนสินค้าให้ร้านทีไอ	535						503	ส่งคืนสินค้า	500		
						350				104	ภาษีซื้อ	35		
	13	22	รับชำระหนี้จากร้านโฮตติ	18,375			18,725							
	15	44	ขายสินค้าให้ร้านทแก้ว		27,820			26,000	1,820					
	22	23	รับชำระหนี้จากร้านบุญสิน	22,470			22,470							
	28	45	ขายสินค้าให้ร้านฤกษ์ดี	10,700				10,000	700					
				68,130	37,820	350	41,195	51,000	3,570			10,535		
				101	102	403	103	401	202					

บัญชี ส่งคืนสินค้า										เลขที่ 503			
พ.ศ.2566		รายการ		หน้า	เดบิต		พ.ศ.2566		รายการ		หน้า	เครดิต	
เดือน	วันที่	บัญชี	บาท	สต.	เดือน	วันที่	บัญชี	บาท	สต.				
มี.ค.	10	สมุดรายวันรับเงิน			มี.ค.	10	สมุดรายวันรับเงิน	500	-				

=สมุดรายวันรับเงิน!A1

=สมุดรายวันรับเงิน!N7

รูปที่ 6.12 แสดงขั้นตอนการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันที่เกิดรายการค้า

6.4.3 การผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทย่อย

สมุดบัญชีแยกประเภทย่อย (Subsidiary Ledgers) เป็นที่รวมของบัญชีย่อยที่มีลักษณะเดียวกันหรือเกิดจากกิจกรรมเดียวกัน โดยมียอดรวมตรงกับบัญชีคุมยอดในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป เช่น บัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัว บัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว

1. **บัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้รายตัว** เป็นบัญชีที่จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับรายการเคลื่อนไหวของลูกหนี้ แสดงรายชื่อลูกค้า จำนวนเงิน และยอดคงค้างชำระของลูกหนี้แต่ละราย โดยการบันทึกรายการด้วยการประยุกต์ใช้โปรแกรมตารางงานมีขั้นตอนดังนี้

(1) ช่องชื่อบัญชีลูกหนี้ให้กำหนดค่าโดยเลือกเมนูข้อมูล เลือกการตรวจสอบข้อมูล เลือกการตั้งค่า ป้อนรายชื่อลูกหนี้ ดังรูปที่ 6.13

ปี	เดือน	วันที่	รายชื่อร้านค้า	ราคา
พ.ศ.2566				

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การตั้งค่า | ข้อความที่ใส่ | การแจ้งเตือนข้อผิดพลาด

เงื่อนไขการตรวจสอบความถูกต้อง

อนุญาตให้:

รายการ: ลเว้นเซลล์ว่าง

ข้อมูล: ตรอปตาวนัฎยในเซลล์

อยู่ระหว่าง:

แหล่งข้อมูล:

ใช้การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้กับเซลล์อื่นทั้งหมดที่ตั้งค่าเหมือนกัน

รูปที่ 6.13 แสดงขั้นตอนการกำหนดค่าช่องชื่อบัญชีในบัญชีลูกหนี้รายตัว

(2) ช่องจำนวนเงินด้านเดบิตและด้านเครดิต ให้ใช้เครื่องหมายเท่ากับ (=) เพื่ออ้างอิงจำนวนเงินในสมุดรายวันเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

(3) ช่องจำนวนเงินคงเหลือจะเท่ากับ จำนวนเงินช่องคงเหลือ บวก จำนวนเงินด้านเดบิต ลบ จำนวนเงินด้านเครดิต

(4) การบันทึกรายการ ดังรูปที่ 6.14

A	B	C	D	E	F	G
ร้านโชคดี						
พ.ศ.2557	รายการ		หน้า	=สมุดรายวันรับคืนและจำนวนที่ลด!H4		
เดือน	วันที่		บัญชี			
มี.ค.	7	ขายสินค้า-ใบกำกับสินค้าเลขที่ 39	ข.1	19,260		19,260
	20	รับคืนสินค้า-ใบลดหนี้เลขที่ 19	ร.ค.1	=สมุดรายวันขาย!G4	=G4-F5	18,725

รูปที่ 6.14 แสดงขั้นตอนการบันทึกรายการบัญชีลูกหนี้รายตัว

2. บัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว เป็นบัญชีที่จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับรายการเคลื่อนไหวของเจ้าหนี้ แสดงรายชื่อเจ้าหนี้ จำนวนเงิน และยอดคงค้างชำระหนี้ของเจ้าหนี้แต่ละราย

โดยมีขั้นตอนการใช้โปรแกรมตารางงานในการบันทึกรายการดังนี้

- (1) ช่องชื่อบัญชีเจ้าหนี้ให้กำหนดค่าโดยเลือกเมนูข้อมูล เลือกการตรวจสอบข้อมูล เลือกการตั้งค่า เพื่อนรายชื่อเจ้าหนี้
- (2) ช่องจำนวนเงินด้านเดบิตและด้านเครดิต ให้ใช้การอ้างอิงเซลล์ โดยใช้เครื่องหมายเท่ากับ (=) เพื่ออ้างอิงจำนวนเงินในสมุดรายวันเฉพาะที่เกี่ยวข้อง
- (3) ช่องจำนวนเงินคงเหลือจะเท่ากับ จำนวนเงินช่องคงเหลือ บวก จำนวนเงินด้านเครดิต ลบ จำนวนเงินด้านเดบิต
- (4) บันทึกรายการ ดังรูปที่ 6.15

	A	B	C	D	E	F	G
1	ร้านปิ่นทอง						
2	พ.ศ.2566		รายการ	หน้า	เดบิต	เครดิต	=สมุดรายวันซื้อ!I4
3	เดือน	วันที่					
4	มี.ค.	3	ซื้อสินค้า-ใบกำกับสินค้าเลขที่ 36	ช.1		10,700	10,700
5		5	ส่งคืนสินค้า-ใบลดหนี้เลขที่ 11	ส.ค.1	1,070	=G4+F5-E5	9,630

รูปที่ 6.15 แสดงขั้นตอนการบันทึกรายการบัญชีแยกประเภทย่อยเจ้าหนี้รายตัว

6.4.4 การคำนวณหายอดคงเหลือ

เพื่อให้การจัดทำบทดลองมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงควรคำนวณหายอดคงเหลือของบัญชีต่าง ๆ ในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปก่อน โดยมีขั้นตอนดังรูปที่ 6.16

M14													
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	
1					บัญชี เงินสด							เลขที่	101
2	พ.ศ..2566...	รายการ		หน้า	เดบิต		2566		รายการ	หน้า	เครดิต		
3	เดือน	วันที่		บัญชี	บาท	สต.	เดือน	วันที่		บัญชี	บาท	สต.	
4	ธ.ค.	1	ทุน	ร.ว.1	50,000	-	ธ.ค.	8	ซื้อสินค้า	ร.ว.1	10,000	-	
5		3	ขายสินค้า	ร.ว.1	10,000	-			ภาษีซื้อ		700	-	
6			ภาษีขาย	ร.ว.1	700	-		16	อุปกรณ์สำนักงาน		5,000	-	
7		10	ลูกหนี้	ร.ว.1	21,400	-		20	เจ้าหนี้		10,700	-	
8													
9													
10					55,700						26,400	-	

↑

`=E10-K10`

↑

`=SUM(E4:E7)`

↑

`=SUM(K4:K7)`

รูปที่ 6.16 แสดงขั้นตอนการคำนวณยอดคงเหลือบัญชีแยกประเภททั่วไป

สรุปสาระสำคัญ

บัญชีแยกประเภท (Ledger account) หมายถึง สมุดที่ใช้รวบรวมรายการค้าไว้เป็นหมวดหมู่หรือประเภท แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป และสมุดบัญชีแยกประเภทย่อย

การผ่านรายการ (Posting) หมายถึง การนำบัญชีที่ได้บันทึกไว้ในสมุดรายวันขั้นต้น มาบันทึกในบัญชีแยกประเภททั่วไปที่เกี่ยวข้องตามลักษณะรายการค้าที่บันทึกไว้

ขั้นตอนการผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบฟอร์มบัญชีแยกประเภททั่วไป ตามตามผังบัญชี (Chart of Account) ของกิจการ

ขั้นตอนที่ 2 ตั้งค่าสูตรและฟังก์ชันสำหรับช่องเซลล์ต่าง ๆ ในแบบฟอร์มบัญชีแยกประเภททั่วไป

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดชื่อกลุ่มข้อมูลให้กับบัญชีแยกประเภททั่วไปแต่ละบัญชี

ขั้นตอนที่ 4 ผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป

การผ่านรายการจากสมุดรายวันเฉพาะไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป แบ่งออกเป็น 2 กรณี

กรณีที่ 1 การผ่านรายการด้วยยอดรวม ณ วันสิ้นเดือน เป็นการผ่านรายการด้วยยอดจำนวนเงินรวม ณ วันสิ้นเดือนจากสมุดรายวันซื้อสินค้า สมุดรายวันขายสินค้า สมุดรายวันส่งคืนสินค้า สมุดรายวันรับคืนสินค้า ไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

กรณีที่ 2 การผ่านรายการ ณ วันที่เกิดรายการค้า เป็นการผ่านรายการจากช่องบัญชีอื่น ๆ ในสมุดรายวันรับเงิน และสมุดรายวันจ่ายเงินไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้อง

สูตรและฟังก์ชันที่ประยุกต์ใช้ในการผ่านรายการจากสมุดรายวันขั้นต้นไปยังบัญชีแยกประเภท

1. Data Validation
2. If
3. VLOOKUP
4. การอ้างอิงเซลล์ (การใช้เครื่องหมายเท่ากับ (=))

คำศัพท์บทเรียนที่ 6

คำศัพท์	ความหมาย
Ledger account	บัญชีแยกประเภท
General Ledger	บัญชีแยกประเภททั่วไป
Subsidiary Ledger	สมุดบัญชีแยกประเภทย่อย
Posting	การผ่านรายการบัญชี
Chart of Account	ผังบัญชี